

Informeeritus ja meediakasutus

Peeter Vihalemm

1. Hinnang enda informeeritusele eri tasanditel

Integratsiooni monitooringu küsimustikus paluti vastajail hinnata enda informeeritust eri tasandil kodukohast kogu maailmani. Küsitlustulemused näitavad, et eestikeelsed vastajad hindavad oma informeeritust Eestis ja kodukohas toimuvast valdavalt heaks, maailmas ja Euroopa Liidus toimuva puhul on informeeritust kehvaks ja heaks hindajaid ligikaudu pooleks ning informeeritust Venemaal toimuva kohta peetakse valdavalt kehvaks (tabel 1). Venekeelsete vastajate puhul torkab suure erinevusena eesti vastajatest silma, et enda informeeritust Venemaal toimuvast peetakse samades proportsioonides heaks kui eesti vastajad seda kehvaks hindavad. Venemaa telekanalite igapäevase jälgimise kõrval (vt tabel 2) on siin kindlasti oluliseks teguriks ka regulaarsed kontaktid Venemaal elavate sugulaste ja tuttavatega, samuti asjaolu, et ligikaudu pooled venekeelsetest vastajatest on viimase 3 aasta jooksul Venemaal käinud (eesti vastajatest 9%).

Märkimisväärse erinevusena eesti- ja venekeelsete vastajate vahel võib esile tuua ka seda, et Eestis ja kodukohas toimuva kohta kehvasti informeeritud on vene vastajate hulgas rohkem, kuigi nendegi seas on tugevas ülekaalus need, kes peavad end hästi informeerituks.

Erinevate rahvarühmade hinnanguid omavahel võrreldes näeme, et suuri vanuselisi erinevusi informeeritushinnangutes ei ole ei eesti- kui venekeelsete vastajate hulgas. Küll on aga suuri erinevusi haridusrühmade hinnangutes, kõrgema haridustaseme puhul on hinnangud positiivsemad, nagu on ilmselt kõrgem ka huvi ja informeerituse tase. Seejuures on venekeelsete vastajate hulgas hariduslikud erinevused informeerituses märgatavalt suuremad kui eestikeelsete vastajate seas.

Haridusrühmadega võrreldes veelgi suuremad on erinevused staatuserühmades, eriti vene vastajate hulgas. Madala staatuselise enesehinnanguga vene rühmades on informeeritust kehvaks hindajate osakaal kõigil tasanditel üle 40%. Kuivõrd seejuures televiisorist uudiste ja kommentaaride igapäevaste jälgijate osakaal staatuserühmades oluliselt ei erine (vt tabel 2), võib arvata, et küsimus ei mitte info puudumises, vaid sellest arusaamises, väiksemas orienteerumisvõimes.

Võib arvata, et tervikpildi olemasolu või puudumine kodukohas, Eestis ja maailmas toimuvast on üheks oluliseks teguriks, mis mõjutab enda liigitamist kõrgema või madalama staatuserühma hulka.

Tabel 1. Hinnangud informeeritusele (hästi informeeritute osakaal, %)

	Eestikeelsed vastajad				Venekeelsed vastajad			
	Kõik	Sotsiaalne kiht			Kõik	Sotsiaalne kiht		
		Madalam	Kesk	Kõrgem		Madalam	Kesk	Kõrgem
Kodukohas toimuv	81	69	82	86	70	55	73	79
Eestis toimuv	86	71	87	93	70	52	74	85
Euroopa Liidus toimuv	43	27	43	58	45	26	46	72
Venemaal toimuv	25	19	26	29	69	57	70	74
Maailmas toimuv	47	31	47	61	55	36	59	67

Allikas: Integratsiooni monitooring 2008

2. Uudiste ja kommentaaride jälgimine elektroonilisest meediast

Tabelis 2 toodud integratsiooni monitooringu andmed uudiste ja kommentaaride jälgimise kohta elektroonilisest meediast võimaldavad viimatimainitus eristada nelja kanaliterühma nii eesti- kui venekeelse elanikkonna jaoks:

- Väga suure levikuga kanalid, mille mõjuväljas on üle 90% eesti- või venekeelsetest vastajatest ja mida üle 50% nendest jälgib iga päev. Nendeks kanaliteks on eestikeelsele elanikkonnale kõik 3 põhilist üleriigilist telekanalit (Eesti TV, Kanal 2 ja TV3), samuti eestikeelsed raadiokanalid. Venekeelse elanikkonna hulgas on sedavõrra laia levikuga Pervõi Baltiiski Kanal (PBK) ja teised Venemaa telekanalid. Raadio levik on kohalike venelaste seas mõnevõrra tagasihoidlikum, kuigi oleme tabelis 2 paigutanud väga suure levikuga kanalite hulka ka Raadio 4 ja Eesti teised venekeelsed raadiokanalid, mille mõjusfääris on ligikaudu kolmveerand Eesti venekeelsest elanikkonnast, kuid igapäevaseid kuulajaid oluliselt vähem kui igapäevaseid televaatajaid, ligikaudu üks kolmandik kohalikest venelastest.
- Küllaltki suure levikuga kanalid, mille mõjusfääris on ligikaudu pool elanikkonnast. Eestlaste puhul kuuluvad sellesse rühma eestikeelsed internetiportaalid ja venelastel venekeelsed, lisaks nendele on venelastel selles rühmas ka globaalsed uudistekanalid (Euronews, CNN, BBC), mida nad jälgivad eestlastest tunduvalt sagedamini¹, samuti Eesti TV.
- Vähese levikuga kanalid, mille mõjuväljas on ligikaudu viiendik kuni kolmandik elanikkonnast. Eestlaste puhul kuuluvad sellesse rühma globaalsed uudistekanalid, Venemaa ja Soome telekanalid, ingliskeelsed internetiportaalid. Venekeelse elanikkonna puhul on selles rühmas eestikeelsed raadiokanalid, Kanal 2 ja TV3, samuti eesti- ja ingliskeelsed internetiportaalid.
- Väga väikese levikuga kanalid, mille mõjuväljas on maksimaalselt kümnendik elanikkonnast. Eestlaste puhul on selles rühmas venekeelsed raadiokanalid ja internetiportaalid, kohalike venelaste puhul Soome ja Saksa telekanalid.

Ülaltoodud rühmituse puhul on väga oluline silmas pidada, et see puudutab kanalite jälgimise ulatust ja regulaarsust, mitte jälgimise mahtu. Viimase järgi on eestlaste hulgas väga tugevateks liidriteks 3 suuremat üleriigilist telekanalit, mis hõlmavad 80-85% päevasest televaatamise ajast, kokku vähemalt 3 tundi iga päev. Selgeks liidriks nende hulgas on 2008. a sügisel jälle tõusnud Kanal 2, millele kulub kolmandik eestlaste televaatamise ajast, TV3-le ligikaudu neljandik ja Eesti TV-le viiendik. Kanal 2-ga televaatamise aja poolest võrreldaval positsioonil on venekeelses elanikkonnas PBK (septembris 2008. a 35% vaatamisajast), kuid talle vaatamismahu poolest järgnevate kanalite, RTR Planeta ja 3+ osakaal on palju väiksem (vastavalt 9% ja 8%). Kokku moodustab 3 enamjälgitava telekanali vaatamisae kohalike venelaste puhul 50-55%, eestlastel 80-85% (vt Teleauditooriumi ülevaade septembrikuus).

---

¹ Ilmselt selletõttu, et Euronewsi on võimalik jälgida ka venekeelses versioonis. Venekeelsete vastajate inglise keele oskus on tunduvalt kehvem kui eestlastel, samuti harjumus seda kasutada väiksem.

Tabel 2. Uudiste ja kommentaaride jälgimine tele- ja raadiokanalitest, internetist
(% vastajagrupist)

	Kõik	Vanus			
		15-24	25-39	40-59	60-74
Eestikeelsed vastajad – väga suure levikuga kanalid (jälgib 93-97 % eesti elanikkonnast)					
Eesti TV: iga päev	59	31	53	69	80
Eestikeelsed raadiokanalid: iga päev	59	37	54	65	81
Kanal 2: iga päev	57	46	59	62	58
TV3: iga päev	54	45	49	59	61
Venekeelsed vastajad – väga suure levikuga kanalid (jälgib 75-93 % vene elanikkonnast)					
PBK: iga päev	68	55	63	70	85
Teised Venemaa telekanalid: iga päev	53	40	46	55	71
Raadio 4: iga päev	32	17	17	36	59
Teised venekeelsed raadiokanalid: iga päev	31	35	33	28	29
RTVi: iga päev	27	19	22	29	36
Eestikeelsed vastajad – küllaltki suure levikuga kanalid (jälgib 50 % eesti elanikkonnast)					
Eestikeelsed internetiportaalid: mitu korda nädalas*	41	64	54	35	9
Venekeelsed vastajad – küllaltki suure levikuga kanalid (jälgib 48-53 % vene elanikkonnast)					
Venekeelsed internetiportaalid: mitu korda nädalas*	41	68	55	36	8
Euronews, CNN, BBC: mitu korda nädalas*	29	39	30	24	27
Eesti TV: mitu korda nädalas*	28	32	24	28	31
Eestikeelsed vastajad – vähese levikuga kanalid (jälgib 18-30 % eesti elanikkonnast)					
Euronews, CNN, BBC: mitu korda nädalas*	12	16	15	12	5
Soome telekanalid: mitu korda nädalas*	10	8	12	5	10
PBK: mitu korda nädalas*	9	5	8	14	10
Inglisekeelsed internetiportaalid: mitu korda nädalas*	9	22	10	7	2
Venekeelsed vastajad – vähese levikuga kanalid (jälgib 20-33 % vene elanikkonnast)					
Teised Venemaa telekanalid: mitu korda nädalas*	7	2	6	9	9
Eestikeelsed raadiokanalid: mitu korda nädalas*	17	28	18	14	11
Kanal 2: mitu korda nädalas*	15	28	16	10	10
TV3: mitu korda nädalas*	14	20	17	12	7
Eestikeelsed internetiportaalid: mitu korda nädalas*	10	20	17	6	1
Inglisekeelsed internetiportaalid: mitu korda nädalas*	8	22	9	4	0

* Hõlmab ka igapäevast jälgimist

Allikas: Integratsiooni monitooring 2008

Kõigi Eesti telekanalite summaarne osakaal kohalike venekeelsete vastajate vaatamisajas moodustas telehooajal 2004/2005 5,3% (Šein 2005: 447) ja ei ole hiljem suurenenud. Kuid sellest ei saa teha järeldust, et venekeelsel telekanalil Eestis ei ole mõtet, kuna seda vaadatakse vähe. Ühe või teise meediakanali mõju üle saab otsustada mitte niivõrd selle jälgimise mahu järgi, kuivõrd kontaktis olemise regulaarsuse järgi. Mõju kujuneb eeskätt samasuunaliste teadete vastuvõtu kordumise tulemusena pikema aja jooksul. Seetõttu on eri kanalite jälgimise mahust olulisemad tabelis 2 toodud andmed jälgimise regulaarsuse kohta. Need näitavad, et juba kord päevas edastatava venekeelse Aktuaalse Kaamera tõttu on ETV

jälgimine venekeelsete vastajate hulgas kaks korda sagedasem kui Kanal 2 ja TV3 jälgimine. Kui ETV 2 töötaks põhiliselt venekeelse kanalina, oleks tema jälgimise sagedus oletatavasti vähemalt samas suurusjärgus kui Raadio 4 jälgimine, mida kolmandik venekeelsest elanikkonnast jälgib iga päev, 50-60% mitu korda nädalas. Ka juhul, kui ETV 2 osakaal kohalike venelaste televaatamise ajas jääb suurusjärku 5-10%, on kohalikest oludest lähtuv venekeelne telekanal väga oluline inforuumi element, regulaarne arusaamade ja tõlgenduste vahendaja, mis suurendaks tunduvalt Eesti oludes orienteerumist ning edendaks venekeelseid arutelusid nende üle.

Tabel 2 näitab, et elektroonilise meedia jälgimises on suuri põlvkondlikke erinevusi, millele on osutanud ka mitmed teised uurimused (Vihalemm 2008a). Nii eesti- kui venekeelsed noored jälgivad järjest vähem tele- ja raadiokanaleid², samal ajal kui vanema põlvkonna ajakasutuses on need üha olulisemal kohal. Hoolimata interneti aina laialdasemast levikust ka kesk- ja vanemaealiste hulgas, on erinevus kõige noorema ja kõige vanema rahvarühma internetikasutuses süvenemas. Internet on kujunenud noorte jaoks kõige olulisemaks ja järjest universaalsemaks meediumiks.

2008. a aprillis integratsiooni monitooringuga kogutud andmed kinnitavad 2007.a juunis TÜ/Saar Polli esindusliku küsitluse tulemusi, et eestikeelse meedia jälgimine on Eesti venekeelse elanikkonna hulgas märgatavalt rohkem levinud kui kohaliku venekeelse meedia jälgimine eestlaste hulgas (Vihalemm 2008b). Ajalehtede lugemises avaldub see selgeminigi kui elektroonilise meedia puhul.

3. Ajalehtede lugemine

Nii nagu elektrooniliste kanalite puhul, võib ka ajalehtede lugemises eestikeelsete vastajate puhul esile tuua 3-4 selgelt domineerivat kanalit, samal ajal kui venekeelsete vastajate huvid ja harjumused hajuvad suurema hulga kanalite vahel. Postimehe, SL Õhtulehe ja Eesti Päevalehe mõjuväljas on 75-83% eestlastest, kõige laialdasema levikuga venekeelsete lehtede mõjuväli ulatub 50-57 protsendini. Regulaarsete lehelugejate hulka kuulub Emori andmetel ligikaudu 80% eestlastest ja 60% mitte-eestlastest (Vihalemm 2008b: 77).

Erinevaid rahvarühmi ajalehtede lugemise sageduselt võrreldes märkame suuri erinevusi hariduse ja sotsiaalse staatuse gruppide vahel. Lehelugemine, eriti regulaarne lehelugemine muutub üha enam elitaarseks, koondub haritumatesse ja kõrgema staatusega rahvarühmadesse, selgeks erandiks vaid kohalikud lehed, mõnevõrra ka SL Õhtuleht. Venekeelsete vastajate puhul erineb ajalehtede mõjuväljas olijate osakaal põhiharidusega ja kõrgharidusega inimeste seas mõnel juhul 2-3 korda. On heameel tõdeda, et märkimisväärne hulk kohalikke venelasi loeb ka eestikeelseid lehti, ennekõike Postimeest (viimase mõjuväljas on 19%, regulaarseid lugejaid 5%). Kõrgharidusega inimeste ja noorte puhul ulatub Postimehe mõjuväljas olijate osakaal ühe kolmandikuni, kuigi regulaarseid lugejaid ei ole

---

² Seejuures järjest vähem avalik-õiguslikke kanaleid. Eesti noorte puhul avaldub see tendents selgeminigi kui vene noorte puhul.

rohkem kui 7-8%, ligikaudu 10 korda vähem kui regulaarseid Venemaa telekanalite vaatajaid.

4. Usaldus erinevate meediakanalite vastu

2007. a juunis TÜ/Saar Polli poolt tehtud esinduslik küsitlus näitas, et aprillisündmuste värske mõju all oli usaldamatus eestikeelse meedia, eriti ajalehtede suhtes venekeelsete vastajate hulgas kõrge. Eestikeelset meediat usaldas 18%, ei usaldanud 49%. Veelgi suurem oli eestikeelsete vastajate usaldamatus Venemaa meedia ja Eesti venekeelse meedia vastu (Vihalemm 2008b: 79).

Möödunud aasta on kirgi jahutanud. Nagu tabelist 3 näeme, on usaldamatuse tase eestikeelse meedia suhtes langenud vene vastajate hulgas 10 protsendile. See moodustab ligikaudu veerandi nendest, kes eestikeelset meediat jälgivad, st kolmveerand jälgijatest peavad eestikeelset meediat usaldusväärseks.

Eesti venekeelset meedia usaldajate osakaal on eestlaste hulgas mitmekordselt tõusnud, 8 protsendilt 23 protsendile. Siiski on kohaliku venekeelse meedia mitteusaldajaid veidi rohkem kui usaldajaid, 28% kõigist eestikeelsetest vastajatest, 57% nendest, kes kohalikku vene meediat jälgivad.

Venemaa meediat peetakse eestlaste hulgas endiselt ebausaldusväärseks, kuigi seda usaldusväärseks pidajate osakaal kõigi eestikeelsete vastajate hulgas kasvas 2 protsendilt 9 protsendile. Ebausaldusväärseks peab Venemaa meediat 40% eestlastest, 82% nendest, kes Venemaa meediat jälgivad (ligikaudu pool eestikeelsetest vastajatest).

Tugevasti on tõusnud Venemaa meedia usaldusväärsus venekeelsete vastajate silmis. Kui 2007. a aprillisündmuste kontekstis oli Venemaa meedia usaldajate ja mitteusaldajate vahekord kohalike venelaste hulgas 38% : 55%, siis 2008.a aprillis oli see 75% : 15%. Kui 2007. a juunis usaldasid kohalikud venelased Eesti venekeelset meediat oluliselt rohkem kui Venemaa meediat, siis 2008. a aprillis enam seda vahet ei olnud, usaldustase oli võrdne. Kaarel Tarand eksib, kirjutades 28.10.2008 Eesti Päevalehes, et "haritud eestivenelased ei usu Moskvat". Integratsiooni monitooringu andmetel oli 2008. a aprillis kõrgharidusega kohalike venelaste hulgas Venemaa meedia usaldajate ja mitteusaldajate vahekord täpselt sama kui venekeelsete vastajate hulgas keskmiselt – 78% : 16%.

Võime järeldada, et kui Eesti 2007. a aprillisündmuste käsitlemisel ei olnud Venemaa meedia eriti edukas ka Eesti venekeelse elanikkonna puhul, enamus kohalikest venelastest pidas Moskvast tulevat käsitlust ebausaldusväärseks, siis 2008. aastaks oli usaldus taastunud ja Gruusia konflikti käsitlust Venemaa meedias peeti tõenäoliselt kohalike venelaste hulgas palju usaldusväärsemaks.

Tabel 3. Eri kanalite usaldusvärsus Eesti elu ja poliitikat kajastades
(% vastajagrupist)

	Eestikeelsed vastajad	Venekeelsed vastajad
Eestikeelne meedia: ei jälgi seda	2	63
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	92 : 7	27 : 10
Eesti venekeelne meedia: ei jälgi seda	49	11
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	23 : 28	74 : 15
Venemaa meedia: ei jälgi seda	51	10
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	9 : 40	75 : 15
Rahvusvaheline meedia: ei jälgi seda	39	28
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	52 : 9	62 : 10
Eestikeelsed internetiportaalid: ei jälgi seda	34	62
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	53 : 12	24 : 14
Venekeelsed internetiportaalid: ei jälgi seda	67	41
usalduväärsust ja mitteusaldusvärsust märkinute vahekord	9 : 24	46 : 13

Allikas: Integratsiooni monitooring 2008

5. Milline igapäevaeluks vajalik informatsioon peaks olema kättesaadav ka vene keeles?

Vastused ülalnimetatud küsimusele näitavad üsna selget tendentsi, et enamus venekeelsetest vastajatest peab vajalikuks venekeelse praktilise informatsiooni senisest laialdasemat kättesaadavust, seda ka valdkondades, kus see praegu tavaline ei ole – sotsiaalteenused ja toetused, vastuvõetud õigusaktid, riigi ja omavalitsusasutuste koduleheküljed ja blanketid (tabel 4). Eestikeelsete vastajate enamus ei ole sellele otseselt ja täielikult vastu, eelistades vastusevariante “võimalusel” või “erandjuhtudel”. Täit arusaamist vastavatest vajadustest (vastusevariant “kindlasti”) näitas üles veerand kuni kolmandik eestlastest, täit vastuseisu kutsus vene keele kasutamine nendes valdkondades esile 11-19% puhul.

Venekeelseid teeviitasid ja tänavasilte venekeelse enamusega piirkondades tajub aga suur osa eestlastest liiga suure järeleandmisena, 47% on sellele kindlalt vastu. Sellesuunaliste nõudmiste aktiivsed esitajad on ka venekeelsete vastajate seas vähemuses (29% vastab, et seda peaks kindlasti tegema).

Praegu üldlevinud venekeelse info kättesaadavaks tegemine ravimi- ja kaubapakendite puhul leiab eestikeelsete vastajate hulgas üldiselt mõistmist.

Võime järeldada, et vene elanikkond peab väga vajalikuks venekeelse info kättesaadavuse suurendamist ametiasutuste tegevuse kohta. Kui seda ei tehta mehhaanilise sajabrotsendilise tõlkena, ei kutsu see esile eestlaste vastuseisu. Küll on aga eestlaste aktiivne protest tõenäoline venekeelsete tänavanimede ja teeviitade kasutuselevõtmisel.

Praktilise info senisest laialdasem levitamine on väga oluline eduka lõimumise tegur. Ka sellelt seisukohalt tuleb väga oluliseks pidada venekeelse telekanali võimalikult kiiret avamist.

Tabel 4. Milline informatsioon peaks olema kättesaadav ka vene keeles? (%)

	Eestikeelsed vastajad	Venekeelsed vastajad
Ravimite juhendid ja tervisealane informatsioon: kindlasti	62	90
Võib-olla*	28	9
Tarbija informatsioon (kauba koostis ja valmistaja): kindlasti	40	70
Võib-olla*	45	27
Sotsiaalteenused (pensionid, ravikindlustus): kindlasti	36	77
Võib-olla*	48	21
Vastuvõetud õigusaktid (seadused, määrused): kindlasti	36	70
Võib-olla*	43	27
Riigi ja KOV asutuste koduleheküljed ja blanketid: kindlasti	23	66
Võib-olla*	51	28
Teeviidad, tänavasildid piirkondades, kus üle poole elanikkonnast on venekeelne: kindlasti	12	29
Võib-olla*	35	46

*Vastusevariandid “see võimalusel” + “see erandjuhtudel”

Allikas: Integratsiooni monitooring 2008

6. Kokkuvõtteks

2008. a integratsiooni monitooringu tulemused kinnitavad taas järeldust, et “ei pea paika lootus, et inforuum, mis venelasi ja eestlasi ühendaks, saaks ettenähtavas tulevikus toimida pelgalt eestikeelsena. ... Hoopis rohkem on lootust seda saavutada, kui senisest tõhusamalt kasutada Eestis toodetavat venekeelset informatsiooni.” (Vihalemm 2008b: 79).

Nagu eespool öeldud, märgivad kehva orienteerumist nii kodukohas, Eestis kui maailmas toimivas eeskätt vähemharitud ja madalama staatusega inimesed, kelle seas on palju neid, kes eestikeelset meediat ei jälgi ja kelle informeerituse edendamisel on suhteliselt vähe abi trükisõnast. Küll aga võib siin palju ära teha venekeelne telekanal, mis kohalike venelaste igapäevase elu ja probleemid järjekindlalt avalikkuse ette toob ja riigiasutuste tegevuse üle sellest seisukohast arutleb. Seejuures võib seda kanalit väga oluliseks pidada ka igapäevaseks eluks vajaliku praktilise info parema kättesaadavuse seisukohalt. See on ühelt poolt oluliseks lõimumisteguriks, teiselt poolt kujundab püsivaid antud kanali kasutamise harjumusi.

Kaarel Tarandi arutlust selle üle, et “teleuudised huvitavad üldse ainult väikest auditooriumi osa”, 10-20% potentsiaalsest auditooriumist (Tarand 2008), ei saa meedia mõju seisukohalt asjatundlikuks pidada. Mõju kujunemisel ei ole oluline mitte niivõrd ühe konkreetse telesaate

ühikordse auditooriumi suurus (mis ka kõige populaarsemate meelelahutussaadete puhul ületab harva 30% potentsiaalsest auditooriumist), kuivõrd pidev võimalus jälgida teatava suunitlusega kanalit. Erinevad kanalid on mõjurikkad sedavõrd, kui nad on kujunenud osaks igapäevasest inforuumist ja meediakeskkonnast. Nii informeerituse kui arusaamade ja hinnangute kujunemisel on olulised regulaarsed kontaktid mingi meediakanaliga, isegi kui need ei ole pikaajalised. Nagu nägime tabelist 2, on Eesti TV tähtsus eestlaste inforuumis samaväärne Kanal 2 või TV3 olulisusega või nendest suuremgi, kuigi viimased vaatamise mahult selgelt ETV-d ületavad.

Kirjandus

Šein, H. (2005). *Suur teleraamat*. Tallinn: TEA.

Tarand, K. (2008). Keda need uudised huvitavad? *Eesti Päevaleht*, 28.10.

Teleauditooriumi ülevaade septembrikuus. - TNS Emori uudis 06.10.2008. www.emor.ee

Vihalemm, P. (2008a). Current trends of media use in Estonia. *Informacijos mokslai*, 4, 48-57.

Vihalemm, P. (2008b). Venekeelse elanikkonna infoväli ja meediakasutus. Rmt: Heidmets, M. (toim), *Eesti inimarengu aruanne 2007*. Tallinn: Eesti Koostöö Kogu.